

Shp 3
22 C

KALINDUER 1931.

Nr. 1.

Hylli i Dritës

Ubi Spiritus Domini, ubi libertas.

(11. 90 Cor. III. 17)

1. Shperdorimi i Shtypit	Faq. 1
2. Si t'a shkruaj?...	" 8
3. Kronikë mbi Mahmud Pashen, Ibrahim Pashen e Mustaf Pashen	" 19
4. Iliada e Homerit	" 29
5. Mirdita	" 37
6. Filip Noga	" 46
7. Lu's Plutokratëshi	" 49
8. Ku ntime Shtypit	" 53
9. Nder famije të ditunis	" 59

KOMBËTARE

BIBLIOTEKA

TIRANE

Shp 3
22 C

SHKODER
Shtypshkroja Françeskane
1931.

HYLLI I DRITËS

KONTROLLI
1974 - 1975

SHPERDORIMI I SHTYPIT.

Shtypi, invencjon i bindueshem i mendes së nierit, qi shtyni boten kah udha e dijes, caktue prej Hynt per me msue e me gjytetnue popujt, dalë jashta hullije, bâhet nji anmik me fuqi të permndershme, nji anmik qi mloj në zî e mjeroj sá nâna, nji anmik të cillin religioni e humaniteti na e bîn porsî nder mâ të rrezikshemt. As ká si me kënë ndryshej. Po të ja vëm veshin tokës, e ndiejm kah trandet e ndihen të rrahuna per nen dhé; âsht shtypi i shperdoruem qi i ká vû. kazmen shoqnís së nierzve, tuj perhapë msime të cillat duket se e mlojn menden e nierit si mrenda njaj humnerje; e në gjí të pagjës, gjindet kush punon per nji luftë shurdhë, e mjesa ftyra e shoqnís per dukë të bâhet se âsht e qetsue-me, shtypi gaton trazime, shkakton trazime, shtÿn kah dasija e zêmrave. Sá dihet se jânë të mdha dobít qi ká sjellë shtypi i mirë, aq duket se duen me u pá të kqijat qi rrjedhin prej nji shtypit të mrapshtë, të kqija qi na i shofim shkrue me germa gjaku e qi perbâjnë historín e kohve t' ona.

Nji liber i keq permledhë në vetvedi aq nji fuqí damtuese, sa mendja e nierit nuk mrrín me e matë; âsht nji mik i rrejshem qi të grishë me i ndëjë per brî, me bâ t' uat mendimet e ndiesít e tija; a por jo: âsht mâ i mrapshtë se nji

mik i rrëjshëm; këtë, kur t' a kësh per brî, kur t' a ndiejsh se çka qet per goje, ty të pshtiellet e e kë në nevrí, e kuqesh në ftyrë, si pa u kujtue; e aj vetë, tuj i qitë ato poshtersí per goje, ndien kah fjala i shkruomon buzët e të kqyrë në ftyrë, per me pá pale se deri ku ka mrríjtë në ty trazimi; mjesa libri nuk trêmet, libri s' kuqet, por e vijon vepren e vet dermuese, pa ndeshë nder pengime. Auktori ðhshelpen, me talent mizuer të vefin, qi gabimit i nep trajten e së vertetës, joshë mâ parë zêmren me hijeshín e perftyrimëve, me nji fjalë të matun, qi kishte me ju pershtatë virtytit; aj e din se vesi i paraqitun n' at mrapshítin e vet, i velet gjithkuej; tuj të dhânë së parit çiltas helmin, e din se ti nuk kishesh me ndigine me e pí; aj t' a nep me kupë ari, tuj i a lye buzët per rreth me mjalten e kandshme. Arsyetime të patrazim, provë gjithfare per me të mushë menden, gjithkund lak a kurthë ngrehë per kê s' don me i a pasë mendt vedit; të bán e të nalton si nji valë e patrazueme; lexue pak fletë, helmi avitet, por gjithmonë mshehtas e bjen në zêmër pikë per pikë; secilla fjalë, gjithçilla roke kje rendue per me trathtue e kje mlue me lule; aj të merr per dore e të shetitë neper zagnat e dijës, tuj të diftue n' at udhtim disá msime, prú aq me të matun, me aq mndyrë të bukura, sá vetë nji filozof kishte me e pasë ka nji herë të vshtirë me u kujtue në hov të parë se sa trathtija permlidhet në to; të paraqet disa piksime të cillat shpirti s' ka si mos me i ndie e qi kishin me mrríjtë me lodhë deri plakun me thíja! Çka t' i kandet nierit atë edhe e beson letsisht e kurrjá s' e joshë natyren e ligshtueme mâ fort se epshet. Gabimi kur knaqë, ká aq nji fuqí terhjekse, sa me e bâ nierin me lânë mas dore të verteten, e mas nji leximit të padám, si pa u kujtue nisë e ndrron vetë kriteri. Nji pikë uji qi të bije me qinda e qinda heresh mí nji gúr,

